

A szakképzés fejlesztése

A technikai beállítottságú szakemberekből továbbra is hiány van a munkapiacra. Ez a tény azzal magyarázható, hogy a tanulók érdeklődési köre elsősorban a nem technikai beállítottságú iskolák felé irányul. A szakközépiskoláknak ezért módszertani megújulásra van szükségük, effektív és interaktív oktatási stratégiákkal kell vonzóbbá tenni magukat. A szakközépiskolák fejlesztését tűzte ki célul *A szakképzés fejlesztése* nevű nemzeti projekt is, melynek keretén belül az iskolák állapotának felméréseivel és a működésük tanulmányozásával próbálnak reális képet alkotni a szlovákiai szakközépiskolákról.

A projekt fő célja az iskolák és munkaadók érdekeinek szorosabbá tete-

le, az oktatás minőségének javítása, a módszertani megújulás elősegítése, valamint a végzősök szakmán belüli elhelyezkedésének támogatása. A kitűzött célok eléréséhez nemcsak az oktatási rendszer korszerűsítésére van szükség, hanem a gyakorlati jellegű tanítási órák számának növelésére, a szakmai gyakorlat magasabb óraszámára, valamint modern tanítási és technikai segédeszközök alkalmazására is.

Az Oktatási, Tudományügyi, Kulturális és Sportminisztérium érintett osztálya jelenleg a szakközépiskolák paszportizálását végzi. Ennek keretén belül az egyes iskolák állapotát vizsgálják különböző szempontok alapján – ilyenek például az épületek anyagi-technikai felépítése és felszereltsége, a segédeszközök állapota,

illetve a pedagógusok szakmai szintjének felmérése. A paszportizáció három fázisban zajlik: az első rész egy elektronikus kérdőív kitöltése, a második maga a felmérés, a harmadik rész pedig a kiértékelés szakaszát foglalja magába.

A paszportizációba hét kerület 287 szakközépiskolája kapcsolódott be ez év februárja és áprilisa között. Ennek elsődleges eredményeit a területi önkormányzatok fogják hasznosítani a jövőbeli feladatok kidolgozásánál.

A művelet útmutatóul szolgál az iskola költségvetésének kidolgozásánál, az energetikai szükségletek megállapításánál, a személyzet létszámának szakmai és életkori meghatározásánál. További adatok a www.pasportizacia.sk oldalon tekinthetőek meg.

A legtöbb támogatást az egyetemek és főiskolák kapták

A 2007-2013-as időszakban közel egymilliárd euró nagyságú támogatás került szétosztásra az iskolaügyben, melynek nagy részét az egyetemek és főiskolák kapták. A pénzt elsősorban az épületek rekonstrukciójára és az intézmények technikai infrastruktúrájának javítására fordították. 71 megkötött szerződés alapján mintegy 280 millió euró értékű vissza nem térítendő anyagi támogatás talált gazdára. Az egyetemeken és főiskolákon új, modern létesítmények épültek, korszerű felszerelést kaptak a tantermek, bővült az informatikai

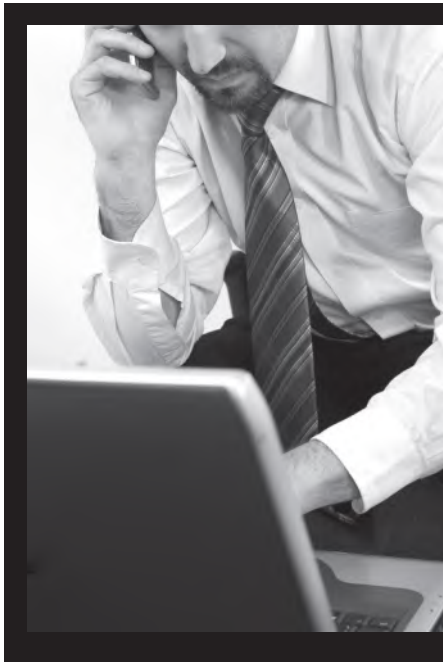
felszereltség, akadémiai könyvtárak jöttek létre. Sok intézmény új épületterréssel gazdagodott, valamint bővült a tudományos munkára kialakított létesítmények száma.

A legsikeresebb pályázók közé a pozsonyi Comenius Egyetem tartozik, ők 77 millió eurót nyertek pályázat útján. Ezt követi a Pozsonyi Műszaki Egyetem 57,6 millió euróval, majd a kassai Pavol Jozef Safárik Egyetem következik 44 millió euró elnyerésével.

A felsőfokú intézmények támogatásán túl előtérbe kerültek az Álla-

mi művelődési program fejlesztését megcélzó projektek is, összesen tizenegy pályázati felhívás látott napvilágot ezzel a céllal. Ezek elsősorban a tanulmányi programok innovációjára, új oktatási módszerek bevezetésére és az emberi források bővítésére irányultak.

Az elmúlt hét év alatt 118 projekt működött mintegy 98,5 millió euró értékben. A legsikeresebb pályázók közé a Zsolnai Egyetem (13,5 millió) és pozsonyi Comenius Egyetem (2,1 millió euró) tartozik.

A sikeres megoldások titkai

A munkapiac által igényelt szakmák és a tanulók által választott szakmák között jelenleg nagy az eltérés. Egy felmérés 300 alapiskola és 278 középiskola diákjainak és tanárainak véleményét kutatta, mely a továbbtanulás kérdéseivel, a megfelelő szakma kiválasztásával foglalkozott. Összesen 27 000 tanuló álláspontját dolgozzák fel 2014 május végéig. A középiskolások eredményei júniusban, a kilencedikeseké júliusban kerülnek nyilvánosságra.

A kutatás sikere az iskola hozzáállásától is függ. A tanulók és pedagógusok rövid kérdőíveket töltenek ki, amit interneten továbbítanak. Az eredmények nyilvánosak lesznek, s arra a kérdésre várják a választ, miért alacsony az érdeklődés a technikai irányzatú szakmák iránt.

A felmérés a szakoktatás és a gyakorlati oktatás egymáshoz való közelítését szolgálja. Az eredményeket követően kidolgozásra kerülnek olyan tényezők, melyek segítenek a fiataloknak pályaválasztásuk során. A projektet az Európai Szociális Alap támogatja.

A számítógép-felhasználók jobban teljesítenek

A PISA 2012 elnevezésű nemzetközi tanulmány alapján az OECD tagországoknak lehetőségük nyílt bekapcsolódni abba a programba, mely a tanulók probléma-megoldási képességeit vizsgálta. A feladatok a 15 éves diákok logikai gondolkodásának felmérésére irányultak. Az eredményeket a NUCEM weboldalán tették közzé.

A szlovákiai tanulók közepes eredményt értek el, őket követték a lengyel, spanyol, szlovén, szerb, horvát és magyar diákok. Legjobb eredménnyel a szingapúri, kórei és japán gyerekek dicsekedhetnek.

Romana Kanovská, a NUCEM igazgatónöje arról számolt be, hogy a felmérés eredményei szerint a szlovák tanulók képesek megfelelő szinten értelmezni egy-egy problémát és a problémán belül fölmerülő összefüggéseket. Magabiztosan kezelik az egyszerű digitális berendezéseket, de a bonyolultabbakkal már nehézségeik támadnak. Jól szerepelnek a lehetséges megoldások felismerésében, az ellenőrzés területén, kellőképpen felépítik a megoldáshoz vezető munkafolyamat egyes fázisait. Tanulóink sikeresebbek voltak a statikus feladatok megoldásában, ahol rendelkezésükre állt minden szükséges adat az eredmény eléréséhez. Az interaktív feladatok területén gyengébb eredményt értek el.

Az értékelés alapján a tesztelt diákok körében a fiúk jobb eredményt értek el, mint a lányok. A legnagyobb különbség a szlovákiai, kolumbiai, braziliai és sanghai térségén mért felmérésekben mutatkozott. Különbség mutatkozott az egyes iskolatípusok diákjai között is. A legsikeresebben a nyolcosztályos iskolák és a négyéves gimnáziumok szerepeltek.

Kiderült, hogy tanulóink 80 százalékának lehetősége van számítógép vagy tablet használatára az iskolán belül. Otthon a tanulók 94,3 százaléka használ számítógépet. Ezek a tanulók jobb tanulmányi eredményeket érnek el. Ugyancsak jobbak a tanulmányi eredményeik azoknak a tanulóknak, akik az iskolában használnak számítógépet, mint azoknak, akiknek erre nincs lehetőségük. Ennek kiküszöbölése érdekében a tárca mindent megtesz azért, hogy valamennyi iskola valamennyi tanulója számítógép-, illetve tablet-hozzáféréssel rendelkezzen.

Több száz iskola kapcsolódott be a projektbe

A Módszertani Központ már negyedik éve működteti a roma gyerekek beilleszkedését támogató projektjét. A nemzeti programba 200 iskola kapcsolódott be összesen 45 000 tanulóval, akik közül mintegy 28 000-en szociálisan hátrányos helyzetűek.

A projekt egész napos nevelési rendszert biztosít a résztvevőknek, valamint támogatja a szakkörök működését. A különböző érdekkörök munkájába mintegy 2 500 pedagógus kapcsolódott be ezidáig, az ő bérüket a projekt beralapjából fedezik. A program keretén belül lehetőség nyílik a pedagógusok és más alkalmazottak továbbképzésére, az iskolai felszereltség korszerűsítésére és bővítésére. A projekt adminisztrációját a Módszertani Központ koordinálja.

Az első anyagi támogatás segédeszközök formájában érkezett a 200 iskolába, melynek tartalmát az iskolák saját szükségletük szerint állították össze. Néhányan sportszereket, hangszereket, konyhai felszerelést, mások szerszámokat kértek. Manapság az oktatást már több mint 68 000 áruháza segíti. Az iskolák kiemelt hangsúlyt fektettek a számítástechnikai és IKT-segédeszközök beszerzésére.

A Módszertani Központ új kritériumok kidolgozását kezdeményezi a szociálisan hátrányos családból származó gyermekek támogatására. A gyakorlatban ezeknek a gyerekeknek a tanítása a költségek megemelésével jár, mivel speciális pedagógusok és nevelők alkalmazására van szükség a nevelésükhöz. Az ő segítségükre alakult ki a pedagógiai asszisztens elnevezésű munkakör. A szociális alap támogatásának köszönhetően a kezdetben kisszámú asszisztensi munkaerő már eléri a 400 főt. Az iskolák nagy megelégedéssel fogadták ezt az újítást.

A projekt rendelkezésére közel 25 millió euró áll, ebből mintegy 8,5 millió a pedagógusok bérére, 4 millió az érdekkörök vezetésére szolgál. A fennmaradó összeg a technikai berendezésekre és egyéb kiadásokra kerül.

A projekt célja a művelődés fejlődésének elősegítése. 2013 óta hasonló projekt működik az óvodák részére is.